

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, dnia 12 grudnia 2025 r.

PNIK-I.4131.813.2025

Rada Gminy Buczek

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436)

stwierdzam nieważność

§ 3 uchwały Nr XV/101/2025 Rady Gminy Buczek z dnia 14 listopada 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

Na mocy przedmiotowej uchwały Rada Gminy Buczek określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również tryb ich pobierania.

Postanowienia uchwały budziły zastrzeżenia organu nadzoru w zakresie, co spowodowało wszczęcie postępowania nadzorczego i skierowanie do Rady Gminy Buczek zawiadomienia z dnia 20 listopada 2025 r. znak: PNIK-I.4131.813.2025.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania z 24 listopada 2025 r. znak: OK. 0002.15.2025 Przewodniczący Rady Gminy Buczek wskazał, że na kolejną sesję Rady Gminy Buczek ponownie zostanie przedłożony projekt uchwały uwzględniający uwagi organu nadzoru.

Mimo powyższego oświadczenia organ nadzoru uznał za zasadne wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego w przypadku uchwały, której postanowienia są sprzeczne z prawem, z uwagi na wiążący go trzydziestodniowy termin do wydania stosownego aktu nadzoru.

Organ nadzoru przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Podstawę prawną do podjęcia uchwały przez Radę Gminy Buczek stanowi m.in. art. 50 ust. 6 i ust. 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.), zwanej dalej - ustawa. Stosownie do tego przepisu rada określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Z kolei art. 50 ust. 6a ustawy stanowi, że „W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług”.

Zgodnie z § 3 uchwały „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być świadczone przez 7 dni w tygodniu, gdy z zaświadczenia lekarza oraz sytuacji życiowej osoby ubiegającej się wynika taka konieczność.”. Rada postanowiła zatem, że usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być świadczone przez 7 dni w tygodniu gdy taka konieczność będzie wynikała z zaświadczenia lekarza oraz sytuacji życiowej osoby ubiegającej się o świadczenie tychże usług. Z tak skonstruowanego przepisu uchwały wynika także, że jeżeli nie będą spełnione ww. warunki to przedmiotowe usługi będą świadczone mniej niż 7 dni w tygodniu. Rada Gminy Buczek określiła zatem ilość dni tygodnia, w których będą świadczone usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Wymieniony przepis uchwały przekracza zakres delegacji ustawowej zawartej w art. 50 ust. 6 ustawy. Rada nie została upoważniona do decydowania w przedmiocie ilości dni świadczonych usług lecz do określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. W ramach tak wytyczonego upoważnienia rady mieści się zatem wyłącznie kompetencja do wskazania przesłanek, których spełnienie uprawnia do ogólnego korzystania z ww. usług, przesłanek kształtujących cenę za usługę, przesłanek warunkujących częściowe lub całkowite zwolnienie od opłat za usługi oraz do ustalenia porządku pobierania opłat za usługę opiekuńczą.

Mając na uwadze powyższe, organ nadzoru stoi na stanowisku, że podejmując akty prawa miejscowego w oparciu o normę ustawową organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny między

tym aktem a ustawą. Podkreślić należy, że za niezgodne z normą upoważniającą, należy uznać wszelkie odstępstwa w akcie prawa miejscowego od granic upoważnienia ustawowego. Rada gminy nie ma zatem prawa do stanowienia aktów prawa miejscowego regulujących zagadnienia inne niż wymienione w przepisie upoważniającym, ani też podejmowania regulacji w inny sposób niż wskazany przez ustawodawcę, gdyż oznaczałoby to wykroczenie poza zakres delegacji ustawowej. Odniesie to należy zarówno do zakresu spraw, które mają być objęte aktem wydanym na podstawie normy upoważniającej, ale także do kwestii związanych z zakazem obejmowania, zastępowania czy też zmieniania nim materii ustawowej i zamieszczania w nim przepisów sprzecznych z ustawą (wyrok WSA w Łodzi z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. akt III SA/Łd 75/20). Zaznaczyć także należy, że przekroczenie zakresu delegacji ustawowej oznacza istotne naruszenie prawa uzasadniające stwierdzenie nieważności uchwały w części.

W tym stanie faktycznym i prawnym zasadnym jest stwierdzenie nieważności § 3 uchwały Nr XV/101/2025 Rady Gminy Buczek z dnia 14 listopada 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Powyższe rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135), za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl

Do wiadomości:

Wójt Gminy Buczek